

Dosar nr. 2rc-162/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: E. Badan-Melnic)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: M. Anton, I. Țurcan, V. Cotorobai)

DECIZIE

11 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Maria Ghervas
Iurie Bejenaru
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Fundația Creștină de Ajutoare „Moldo-Olandeză”, reprezentată de avocatul Denis Ipatii,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Primăria municipiului Chișinău împotriva Fundației Creștine de Ajutoare „Moldo-Olandeză” cu privire la încasarea plății pentru locațiune și penalității, rezilierea contractului de locațiune și evacuarea din imobil,

împotriva încheierii din 24 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea Fundației Creștine de Ajutoare „Moldo-Olandeză” cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și a fost restituit apelul declarat de Fundația Creștină de Ajutoare „Moldo-Olandeză” împotriva hotărârii din 11 aprilie 2019 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen,

c o n s t a t ă:

La 15 decembrie 2017 Primăria mun. Chișinău a depus cerere de chemare în judecată împotriva Fundației Creștine de Ajutoare „Moldo-Olandeză” cu privire la încasarea plății pentru locațiune în mărime de 209028,05 de lei și penalității în cuantum de 38252,13 de lei, rezilierea contractului de locațiune nr. 4/10/029 din 10 noiembrie 2010 și evacuarea din imobil (f.d. 1, 2).

Prin hotărârea din 11 aprilie 2019 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial acțiunea depusă de Primăria mun. Chișinău, a fost încasat din contul Fundației Creștine de Ajutoare „Moldo-Olandeză” în beneficiul Primăriei mun. Chișinău suma de 209028,05 de lei, cu titlu de plată pentru locațiunea încăperii cu altă destinație decât cea locativă din mun. Chișinău, bd Mircea cel Bătrîn 24 și suma de 38252,13 de lei, cu titlu de penalitate și a fost evacuată Fundația Creștină de Ajutoare „Moldo-Olandeză” din încăperea cu altă destinație decât cea locativă din mun. Chișinău, bd Mircea cel Bătrîn 24 cu obligarea transmiterii încăperii proprietarului în baza actului de predare-primire. În rest, acțiunea a fost respinsă. Totodată, a fost încasat din contul Fundației Creștine de Ajutoare „Moldo-Olandeză” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 7418,40 de lei (f.d. 36).

La 29 august 2019 Fundația Creștină de Ajutoare „Moldo-Olandeză” a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 11 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, repunerea în termenul de declarare a apelului și casarea hotărârii primei instanțe cu trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță (f.d. 39).

Prin încheierea din 24 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea Fundației Creștine de Ajutoare „Moldo-Olandeză” cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și a fost restituit apelul declarat de Fundația Creștină de Ajutoare „Moldo-Olandeză” împotriva hotărârii din 11 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen (f.d. 48-51).

La 29 octombrie 2019 Fundația Creștină de Ajutoare „Moldo-Olandeză”, reprezentată de avocatul Denis Ipatii a declarat recurs împotriva încheierii din 24 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii contestate și soluționarea prin decizie problema examinată prin încheierea contestată (f.d. 55-56).

În motivarea recursului, recurenta Fundația Creștină de Ajutoare „Moldo-Olandeză”, reprezentată de avocatul Denis Ipatii a indicat că cauza a fost judecată de instanța de fond în absența sa, nefiindu-i comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, or citațiile și actele procedurale au fost trimise la o adresă greșită, și anume mun. Chișinău, str. N. Milescu Spătaru 21/4, ap. 2, pe când adresa lor este mun. Chișinău, bd. Grigore Vieru 10, ap. 201.

Recurenta a precizat că omiterea termenului de declarare apelului se datorează în mod exclusiv faptului neaducerii la cunoștință/citare despre respectivul proces, inclusiv și a dispozitivului hotărârii conform art. 236 alin. (4) Cod de procedură civilă.

Recurenta a specificat că expedierea actelor la o adresă greșită se datorează exclusiv culpei instanței de judecată, deoarece nu a verificat admisibilitatea acțiunii sub condițiile art. 166-167 Cod de procedură civilă.

Recurenta a relevat că instanța de apel eronat a menționat că citațiile au fost expediate la adresa bunului primit în locațiune, deoarece bunul menționat se află în mun. Chișinău, bd Mircea cel Bătrîn 24 , iar citațiile și actele de procedură au fost expediate pe adresa – mun. Chișinău, str. N. Milescu Spătaru 21/4, ap. 2.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de recurs reține că, încheierea Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea Fundației Creștine de Ajutoare „Moldo-Olandeză” cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și a fost restituit apelul declarat de Fundația Creștină de Ajutoare „Moldo-Olandeză” împotriva hotărârii din 11 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen, a fost emisă la 24 octombrie 2019 și a fost contestată de Fundația Creștină de Ajutoare „Moldo-Olandeză”, reprezentată de avocatul Denis Ipatii, la 29 octombrie 2019 (f.d. 55-56).

Astfel, recursul declarat de Fundația Creștină de Ajutoare „Moldo-Olandeză”, reprezentată de avocatul Denis Ipatii, la 29 octombrie 2019, a fost depus cu respectarea termenului prevăzut de art. 425 Cod de procedură civilă.

Examinând recursul declarat de Fundația Creștină de Ajutoare „Moldo-Olandeză”, reprezentată de avocatul Denis Ipatii, Colegiul civil, comercial și de

contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Iar, în conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea din 11 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial acțiunea depusă de Primăria mun. Chișinău, a fost încasat din contul Fundației Creștine de Ajutoare „Moldo-Olandeză” în beneficiul Primăriei mun. Chișinău suma de 209028,05 de lei, cu titlu de plată pentru locațiunea încăperii cu altă destinație decât cea locativă din mun. Chișinău, bd Mircea cel Bătrîn 24 și suma de 38252,13 de lei, cu titlu de penalitate și a fost evacuată Fundația Creștină de Ajutoare „Moldo-Olandeză” din încăperea cu altă destinație decât cea locativă din mun. Chișinău, bd Mircea cel Bătrîn 24 cu obligarea transmiterii încăperii proprietarului în baza actului de predare-primire. În rest, acțiunea a fost respinsă. Totodată, a fost încasat din contul Fundației Creștine de Ajutoare „Moldo-Olandeză” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 7418,40 de lei (f.d. 36).

La 29 august 2019 Fundația Creștină de Ajutoare „Moldo-Olandeză” a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 11 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, repunerea în termenul de declarare a apelului și casarea hotărârii primei instanțe cu trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță (f.d. 39).

Prin încheierea din 24 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea Fundației Creștine de Ajutoare „Moldo-Olandeză” cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și a fost restituit apelul declarat de Fundația Creștină de Ajutoare „Moldo-Olandeză” împotriva hotărârii din 11 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen (f.d. 48-51).

Verificând legalitatea încheierii contestate, în limitele invocate în recurs, prin prisma respectării de către instanța de apel a normelor de drept procedural, la emiterea acesteia, Colegiul, consideră că, instanța de apel corect a respins cererea Fundației Creștine de Ajutoare „Moldo-Olandeză” cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și a fost restituit apelul declarat de Fundația Creștină de Ajutoare „Moldo-Olandeză” împotriva hotărârii din 11 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen, în temeiul art. 369 lit. b) Cod de procedură civilă, din motivele reținute infra.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Colegiul învederează că repunerea în termenul de procedură omis reprezintă recunoașterea de către instanța de judecată a existenței dreptului la îndeplinirea actelor de procedură corespunzătoare, care a fost pierdut ca rezultat al omiterii de către persoană interesată a termenului de procedură ce a fost stabilit de lege pentru îndeplinirea lui, din motive recunoscute de instanță ca fiind întemeiate. Repunerea în termenul de procedură este admisă de legiuitor în scopul acordării protecției titularului dreptului de îndeplini actul de procedură și persoana poate fi repusă în termenul de procedură numai dacă există motive întemeiate de omitere. Sunt întemeiate motivele de omitere dacă s-a produs din cauza unor circumstanțe obiective neimputabile persoanei interesate și dacă circumstanțele obiective au putut împiedica în mod real titularul dreptului de a îndeplini actul de procedură.

La acest capitol, Colegiul reține constatarea instanței de apel precum că Fundația Creștină de Ajutoare „Moldo-Olandeză” a solicitat repunerea în termenul de apel fără anumite motive plauzibile și acceptabile și fără a prezenta probe în confirmarea temeiniciei cererii de repunere în termen. Or, la caz nu au fost stabilite anumite circumstanțe obiective neimputabile apelantei/recurenteii care ar fi determinat omiterea termenului sau alte circumstanțe care ar fi putut împiedica în mod real de a îndeplini actul de procedură în termen.

În speță, termenul de declarare a apelului a început să curgă de la 12 aprilie 2019, ziua imediat următoare datei pronunțării dispozitivului hotărârii primei instanțe, și a expirat la 13 mai 2019, ultima zi pentru depunerea cererii de apel.

Însă, contrar normelor procedurale enunțate mai sus, cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe a fost depusă de Fundația Creștină de Ajutoare „Moldo-Olandeză” și înregistrată abia la 29 august 2019, respectiv cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Instanța de recurs notează că, deși dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat în lipsa pârâtei Fundației Creștine de Ajutoare „Moldo-Olandeză”, faptul dat nu influențează termenul de declarare a apelului prevăzut de art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Or, legiuitorul prin dispozițiile articolului menționat, nu condiționează termenul de 30 de zile pentru depunerea apelului de data recepționării copiei dispozitivului hotărârii sau a hotărârii motivate, dar de data pronunțării dispozitivului hotărârii.

În corespundere cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă prevede că, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege or stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 116 alin. (1), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc).

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Așadar, cu toate că recurenta/apelantă Fundația Creștină de Ajutoare „Moldo-Olandeză” a invocat în susținerea cererii de repunere în termenul de declarare a apelului faptul că cauza a fost judecată de instanța de fond în absența sa, nefiindu-i comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, or citațiile și actele procedurale au fost trimise la o adresă greșită, instanța de recurs conchide că circumstanțele menționate supra nu disting anumite încălcări procedurale a instanței de apel, reieșind din următoarele considerente.

La caz, actele și lucrările dosarului denotă indubitabil că citațiile, actele de procedură, inclusiv și dispozitivul hotărârii din 11 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost expediat în adresa recurentei/pârâtei Fundația Creștină de Ajutoare „Moldo-Olandeză” la adresa - mun. Chișinău, str. N. Milescu Spătaru 21/4, ap. 2, care a fost indicată în cererea de chemare în judecată, cât și contractul de locațiune nr. 4/10/029 din 10 noiembrie 2010.

Conform pct. 10.2 din contractul de locațiune nr. 4/10/029 din 10 noiembrie 2010, adresa juridică a locatarului Fundația Creștină de Ajutoare „Moldo-Olandeză” este mun. Chișinău, str. M. Spătaru 21/4, ap. 2.

În conformitate cu pct. 10.3 din același contract, în cazul modificării unor date stipulate în pct. 10.2 al prezentului contract, părțile înștiințează în scris partea opusă în termen de o lună.

În circumstanțele descrise, instanța de recurs conchide că instanța de fond a respectat cu strictețe procedura de comunicare a actului judecătoresc prevăzută de art. 100, 104 Cod de procedură civilă, însă Fundația Creștină de Ajutoare „Moldo-Olandeză” a ignorat prevederile contractuale stipulate supra, or careva probe confirmative că aceasta și-a executat obligația de comunicare a noii adrese juridice locatorului Primăriei mun. Chișinău, la materialele cauzei lipsește.

Așadar, ținând cont de cele expuse supra, Colegiul conchide că acțiunile apelantei Fundația Creștină de Ajutoare „Moldo-Olandeză” nu constituie decât o denegare a acesteia de a-și respecta obligațiile contractuale, or, la caz, nu a fost demonstrat că a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea dreptului de acces la justiție.

Prin urmare, instanța de apel întemeiat a conchis asupra necesității respingerii cerinței de repunere în termen a cererii de apel, deoarece nu au fost prezentate motive întemeiate și nici probe pentru repunerea în termen.

Soluția de respingere a cererii de repunere în termen este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere că prelungirea nejustificată a

termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și în așa mod ar implica încălcarea principiului securității raporturilor juridice.

În hotărârea CtEDO pronunțată în cauza Ponomaryov vs Ucraina (03 aprilie 2008), Curtea Europeană a notat că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Reglementări similare au fost statuate de către înalta Curte și în cauzele Ceachir vs Moldova, Popov vs Moldova, Melnic vs Moldova, în care s-a menționat că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către părți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat dreptul la un proces echitabil.

Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termen de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. În toate cazurile, instanțele interne ar trebui să verifice dacă motivele de repunere în termen ar putea justifica o ingerință în principiul autorității de lucru judecat.

Prin urmare, Colegiul consideră că instanța de apel întemeiat a emis încheierea din 24 octombrie 2019, deoarece apelantul nu și-a exercitat fără motive întemeiate drepturile sale procedurale, iar în consecință Curtea de Apel Chișinău a curmat în mod legal orice abuz din partea acestuia.

În susținerea celor relatate, Colegiul consideră necesar a fi reținute și prevederile art. 10 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă, care statuează că, sancțiunile procedurale sînt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce. Sancțiunile procedurale vizează atît actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cît și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Reieșind din cele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele indicate de recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Fundația Creștină de Ajutoare „Moldo-Olandeză”, reprezentată de avocatul Denis Ipatii și a menține încheierea din 24 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Fundația Creștină de Ajutoare „Moldo-Olandeză”, reprezentată de avocatul Denis Ipatii.

Se menține încheierea din 24 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Primăria municipiului Chișinău împotriva Fundației Creștine de Ajutoare „Moldo-Olandeză” cu privire la încasarea plății pentru locațiune și penalității, rezilierea contractului de locațiune și evacuarea din imobil.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Maria Ghervas

judcătorii

Iurie Bejenaru

Nina Vascan